

Aleksandra Ferens

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach
Kolegium Finansów
Katedra Rachunkowości
aleksandra.ferens@ue.katowice.pl

ZMIANY USTAWY O RACHUNKOWOŚCI WPROWADZONE USTAWĄ O ZARZĄDZIE SUKCESYJNYM PRZEDSIĘBIORSTWEM OSOBY FIZYCZNEJ

Streszczenie: Wprowadzenie Ustawy o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej porządkuje zasady tymczasowego zarządzania przedsiębiorstwem po śmierci przedsiębiorcy, który we własnym imieniu wykonywał działalność gospodarczą. Dzięki tej ustawie uregulowano zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych przez przedsiębiorstwo w spadku. Dopracowano zasady związane z wygasaniem koncesji, licencji, zezwoleń i umów z pracownikami. Celem artykułu jest zaprezentowanie skutków zmian wprowadzenia Ustawy o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej na wybrane akty prawne, ze szczególnym uwzględnieniem Ustawy o rachunkowości. Artykuł jest oparty na studiach polskich artykułów i aktów prawnych. Przeprowadzona analiza pozwala wnioskować, że wprowadzona ustawa pozytywnie wpłynęła na zasadę kontynuacji i ciągłości działania oraz na kompleksowe rozwiązanie sukcesji przedsiębiorstwa.

Słowa kluczowe: Ustawa o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej, Ustawa o rachunkowości, zarządca sukcesyjny.

JEL Classification: M41.

Wprowadzenie

W listopadzie 2018 r. weszła w życie Ustawa o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej [2018], która wprowadziła nowe rozwiązania regulujące zasadę tymczasowego zarządzania przedsiębiorstwem po śmierci przedsiębiorcy, który we własnym imieniu wykonywał działalność gospodarczą na podstawie wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG), a także zasadę kontynuowania działalności gospodarczej wy-

konywanej z wykorzystaniem tego przedsiębiorstwa [Ustawa o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej, 2018]. Przed wprowadzeniem ww. ustawy śmierć przedsiębiorcy powodowała zaprzestanie ciągłości działalności i przedsiębiorstwa z dnia na dzień, bliscy mogli przejąć majątek, ale nie mogli kontynuować prowadzenia przedsiębiorstwa. To z kolei powodowało szereg problemów dotyczących przede wszystkim sfery następstwa cywilnoprawnego i podatkowego – brakowało regulacji pozwalających na płynne przejęcie działalności przez spadkobierców.

Nowa ustawa uregulowała wymienione zagadnienia, stając się tym samym kompleksowym i spójnym instrumentarium prawnym umożliwiającym zachowanie kontynuacji działalności firmy po śmierci przedsiębiorcy, zapewniając ciągłość funkcjonowania przedsiębiorstwa. Dzięki tej ustawie uregulowano kwestie prawne, majątkowe, ale także wzmocniono ochronę praw osób trzecich związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa, w tym przede wszystkim pracowników, kontrahentów i innych podmiotów współpracujących z przedsiębiorcą [Bieluk, 2017, s. 50]. Ustawa ta spowodowała szereg zmian w prawie cywilnym, handlowym, administracyjnym, podatkowym, prawie pracy, a także w Ustawie o rachunkowości [2019].

Celem artykułu jest zaprezentowanie skutków zmian wprowadzenia Ustawy o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej [2018] na wybrane akty prawne, w tym na Ustawę o rachunkowości. Analizą zostaną objęte bezpośrednio, a także pośrednio konsekwencje wprowadzenia Ustawy o zarządzie sukcesyjnym, w tym na zachowanie zasady kontynuacji działania. Podstawową metodą badawczą zastosowaną w artykule jest analiza: piśmiennictwa naukowego, wybranych aktów prawnych z zakresu rachunkowości i prawa podatkowego.

1. Prawa i obowiązki zarządcy sukcesyjnego

Zgodnie z zapisami Ustawy o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorca wpisany do CEIDG może wyznaczyć *zarządcę sukcesyjnego*, który będzie następcą właściciela przedsiębiorstwa po jego śmierci aż do czasu zakończenia formalności spadkowych¹. Zarządcę sukcesyjnego mogą powołać także spadkobiercy przedsiębiorstwa albo małżonek, który jest współwłaścicielem firmy. Zarządcą

---

¹ Biorąc pod uwagę względy finansowe, warto wyznaczyć zarządcę sukcesyjnego za życia, ponieważ umożliwia to uniknięcie zbędnych opłat i formalności. Powołanie zarządcy po śmierci przedsiębiorcy musi odbywać się z udziałem notariusza, a to powoduje konieczność dodatkowych opłat.

może być osoba fizyczna posiadająca pełną zdolność do czynności prawnej, może nim być np. jeden ze spadkobierców przedsiębiorcy. Zarządcą sukcesyjnym nie może być osoba, wobec której orzeczono zakaz prowadzenia działalności gospodarczej, a także prokurent (poprzez zastrzeżenie – przy udzielaniu prokury, albo dla istniejącej prokury – że wskazany prokurent stanie się zarządcą sukcesyjnym z chwilą śmierci przedsiębiorcy) [Ustawa o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej, 2018]. Do zadań zarządcy sukcesyjnego należy prowadzenie przedsiębiorstwa, który odpowiada m.in. za wszelkie umowy z pracownikami, kontakty z kontrahentami, sprawy podatkowe, ZUS, podejmuje wszelkie czynności sądowe i pozasądowe w imieniu własnym i na rzecz właściciela przedsiębiorstwa w spadku – spadkobiercy, ponadto zarządca sukcesyjny [www 1]:

- posługuje się w obrocie NIP-em i firmą (nazwą) przedsiębiorcy z oznaczeniem „w spadku”,
- samodzielnie zarządza przedsiębiorstwem w spadku w sprawach bieżących,
- działa w imieniu własnym (posługuje się w obrocie swoim nazwiskiem), ale na rachunek właścicieli przedsiębiorstwa w spadku,
- wykonuje prawa i obowiązki pracodawcy oraz umowy związane z przedsiębiorstwem – po złożeniu odpowiednich dokumentów,
- może korzystać z firmowego konta przedsiębiorcy,
- rozlicza podatki na takich zasadach jak przedsiębiorca,
- reguluje inne zobowiązania,
- bierze udział w procesach cywilnych i innych postępowaniach.

Wyłonienie funkcji zarządcy sukcesyjnego, który będzie zarządzał wyodrębnioną częścią majątku, stanowiącą przedsiębiorstwo, w imieniu własnym, lecz na rachunek następców prawnych przedsiębiorcy umożliwia zachowanie zasady ciągłości i kontynuacji działania firmy, co będzie miało wpływ m.in. na zastosowane metody wyceny środków trwałych, opinie biegłych rewidentów oraz zastosowane procedury zamknięcia rocznego.

2. Wpływ Ustawy o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej na wybrane akty prawne

Ustawa o zarządzie sukcesyjnym spowodowała zmiany w 62 aktach prawnych dotyczących prawa podatkowego, administracyjnego i prawa pracy. Wykaz wybranych zmian zawiera tabela 1.

Tabela 1. Zmiany w wybranych aktach prawnych wynikające z uchwalenia Ustawy o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej

Dziedziny prawa	Rodzaj zmiany
Prawo podatkowe (PIT, VAT, akcyza, podatek od gier)	Wprowadzenie nowego podatnika, tj. <i>przedsiębiorstwo w spadku</i> – w fakturach VAT i innych dokumentach podatkowych należy używać tego oznaczenia. Uregulowanie odpowiedzialności za zobowiązania podatkowe oraz zasad prowadzenia rachunkowości w związku z działalnością przedsiębiorstwa w okresie od otwarcia spadku do jego podziału. PIT – uregulowanie zobowiązań na dotychczasowych zasadach
Prawo pracy, ubezpieczenia społeczne	Zarządca sukcesyjny ustanowiony w dniu otwarcia spadku – stosunki pracy zostaną zachowane. Zarządca sukcesyjny ustanowiony po pewnym czasie od otwarcia spadku – stosunki pracy wygasną z upływem 30 dni od dnia śmierci pracodawcy, lecz pracownikom przysługuje pierwszeństwo w ponownym zatrudnieniu. Płatnikiem składek z tytułu ubezpieczenia społecznego osób zatrudnionych jest zarządca sukcesyjny
Prawo administracyjne	Wprowadzenie zasady wstąpienia następców prawnych przedsiębiorcy (osoby fizycznej) w prawa i obowiązki administracyjne związane z działalnością gospodarczą, wynikające m.in. z koncesji, licencji, przyznanych ulg (w tym interpretacji podatkowych). Umożliwienie następcom prawnym osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą dalszego korzystania z przyznanej zmarłemu przedsiębiorcy pomocy publicznej oraz ubiegania się o inne ulgi związane ze zdarzeniami mającymi miejsce po śmierci przedsiębiorcy, w tym także w okresie działalności zarządcy sukcesyjnego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie [www 2].

Jak wynika z powyższej tabeli, wprowadzone przez Ustawę o zarządzie sukcesyjnym zmiany umożliwiają przedsiębiorstwom funkcjonowanie na analogicznych zasadach jak za życia przedsiębiorcy, tzn. zapewniona zostanie ciągłość rozliczeń podatkowych w zakresie podatków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Zarówno w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych, jak i podatku od towarów i usług (VAT) w chwili śmierci przedsiębiorcy podatnikiem staje się przedsiębiorstwo w spadku. Jest to specyficzna sytuacja, szczególnie w odniesieniu do podatku dochodowego, który co do zasady płacony jest przez konkretne osoby fizyczne. W trakcie roku, w którym zmarł przedsiębiorca, podatki są opłacane na zasadach ogólnych, niemniej jednak w nowym roku podatkowym przedsiębiorstwo może zmienić formę opłacania podatku według standardowych zasad. Dzięki nowej Ustawie regulowane będą na bieżąco zobowiązania wobec pracowników i kontrahentów, zachowane zostaną dotychczasowe miejsca pracy, przedsiębiorstwo będzie mogło generować przychody,

kontynuowane będą wszelkie czynności sądowe i pozasądowe, a także realizowane wszelkie czynności zwykłego zarządu. Wszelkie umowy podpisane przez zmarłego przedsiębiorcę nie wygasną, a także do czasu ustanowienia zarządu nie będą naliczane odsetki i kary umowne za niewykonanie umów.

3. Wpływ Ustawy o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizyczne na Ustawę o rachunkowości

W Ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości [2019] wprowadzono z dniem wejścia w życie Ustawy o zarządzie sukcesyjnym zmiany, które prezentuje tabela 2.

Tabela 2. Zmiany w Ustawie o rachunkowości spowodowane wejściem w życie Ustawy o zarządzie sukcesyjnym

Artykuł Ustawy o rachunkowości [2019]	Zapis w Ustawie o rachunkowości po wprowadzeniu Ustawy o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej [2018]
art. 2, ust. 1, pkt 2, 2a	„osób fizycznych, spółek cywilnych osób fizycznych, spółek cywilnych osób fizycznych i przedsiębiorstwa w spadku, spółek jawnych osób fizycznych, spółek partnerskich oraz przedsiębiorstw w spadku...” „przedsiębiorstw w spadku działających zgodnie z ustawą z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej, jeżeli na dzień poprzedzający dzień otwarcia spadku prowadzone były księgi rachunkowe”
art. 2, ust 2	„osoby fizyczne, spółki cywilne osób fizycznych, spółki cywilne osób fizycznych i przedsiębiorstwa w spadku, spółki jawne osób fizycznych, spółki partnerskie oraz przedsiębiorstwa w spadku działające zgodnie z ustawą z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej mogą stosować zasady rachunkowości określone ustawą również od początku następnego roku obrotowego”
art. 3, ust. 1, pkt 6	„[...] za kierownika jednostki uważa się również likwidatora, a także syndyka lub zarządcę ustanowionego w postępowaniu restrukturyzacyjnym oraz zarządcę sukcesyjnego, o którym mowa w ustawie z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej, albo osobę, o której mowa w art. 14 tej ustawy, która dokonała zgłoszenia, o którym mowa w art. 12 ust. 1c ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników”
art. 12, ust. 3d	„Można nie zamykać ksiąg rachunkowych na dzień poprzedzający dzień otwarcia spadku w przypadku śmierci przedsiębiorcy przy założeniu, że działalność gospodarcza będzie kontynuowana przez przedsiębiorstwo w spadku”
art. 26, ust. 4a	„Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio do działalności przedsiębiorstwa w spadku na dzień, w którym zarządca sukcesyjny przestał pełnić swą funkcję, albo na dzień wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego”
art. 53, ust. 2aa	„Przepis ust. 1 nie dotyczy jednostek kontynuujących działalność gospodarczą jako przedsiębiorstwo w spadku, działające zgodnie z ustawą z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej”

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ustawy o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej [2018].

Istotną zmianą w Ustawie o rachunkowości, umożliwiającą jednostce kontynuację działalności, jest zapis w art. 2 [2019], zgodnie z którym przedsiębiorstwo w spadku będzie zobowiązane do prowadzenia ksiąg rachunkowych również w następnym roku obrotowym, jeżeli przychody netto ze sprzedaży towarów, produktów i operacji finansowych za poprzedni rok obrotowy, tj. zarówno w okresie poprzedzającym dzień otwarcia spadku, jak i w okresie po dniu otwarcia spadku – wyniosły co najmniej równowartość w walucie polskiej 2 000 000 euro. Ponadto istnieje możliwość prowadzenia ksiąg rachunkowych przez przedsiębiorstwo w spadku w następnym roku obrotowym, jeżeli ww. przychody są niższe niż równowartość 2 000 000 euro w walucie polskiej. Wprowadzona zmiana ma na celu kontynuację rozwiązań przyjętych w Ustawie o rachunkowości przed dniem otwarcia spadku. Postulat kontynuacji działania jest więc zachowany, co oznacza, że podmiot rachunkowości będzie prowadził działalność wystarczająco długo, aby móc wywiązać się z wszelkich istniejących zobowiązań. Jak wskazuje Ustawa o rachunkowości [2019, art. 5, ust. 2], koncepcja kontynuacji działania zakłada, że jednostka gospodarcza jest traktowana jako działająca nieograniczenie w czasie, a więc będzie w stanie, w dającej się przewidzieć przyszłości, kontynuować działalność w niezmiennym istotnie zakresie, co wpłynie na utrzymanie w mocy kontraktów handlowych, umów o pracę; regulowane będą na bieżąco zobowiązania i należności. Zasada kontynuacji działania jest także związana z wyceną składników majątkowych posiadanych przez firmę. Dzięki tej zasadzie jednostka będzie wyceniać posiadane zasoby i ich stopniowe zużycie na podstawie faktycznie poniesionych kosztów i wydatków. Konieczność zaprzestania działalności powoduje z reguły zaktualizowanie wartości składników majątkowych do aktualnych cen rynkowych, co z kolei zmienia sytuację majątkową jednostki. Możliwość kontynuacji działania niweluje także konieczność ponoszenia kosztów odpraw dla załogi, opłat sądowych itp., a to kształtuje poziom osiąganego wyniku finansowego przez przedsiębiorstwa w spadku.

Nowa Ustawa rozszerzyła zakres pojęcia „kierownik jednostki”. Od dnia wprowadzenia Ustawy o zarządzie sukcesyjnym kierownikiem jednostki jest także zarządca sukcesyjny albo osoba, o której mowa w art. 14 [2018] tej Ustawy, tj. małżonek przedsiębiorcy, któremu przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku lub spadkobierca ustawowy przedsiębiorcy albo spadkobierca testamentowy przedsiębiorcy, albo zapisobierca windykacyjny, któremu zgodnie z ogłoszonym testamentem przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku. Wątpliwość budzi brak rozszerzonej definicji „kierownika jednostki” w zakresie zatwierdzania sprawozdań, w okresie sprawowania zarządu sukcesyjnego. Nale-

żałoby bowiem analogicznie uzupełnić definicję organu zatwierdzającego [Ustawa o rachunkowości, 2019, art. 3, ust. 1, pkt. 7] o zarządcę sukcesyjnego przedsiębiorstwem w spadku.

Wprowadzona Ustawa daje możliwość niezamykania ksiąg rachunkowych w związku z kontynuowaniem działalności gospodarczej po śmierci przedsiębiorcy [2018, art. 12, ust. 3d], tj. niezamykania na dzień poprzedzający dzień otwarcia spadku i nieotwierania ich na dzień otwarcia spadku. W przypadku kontynuowania prowadzenia przedsiębiorstwa osoby fizycznej po jej śmierci nie ma zatem ustawowego obowiązku przeprowadzenia inwentaryzacji aktywów i pasywów oraz sporządzania sprawozdania finansowego jednostki. Obowiązek taki powstanie na dzień odwołania zarządcy sukcesyjnego lub wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego, na co wskazuje art. 26, ust. 4a Ustawy o rachunkowości [2019]. Ustawa jednak nie ogranicza możliwości przeprowadzenia dobrowolnej inwentaryzacji.

Jak zauważa K. Burnos [www 3], wprowadzone rozwiązanie odnośnie do niezamykania ksiąg rachunkowych na dzień otwarcia spadku nie jest spójne systemowo z równoległymi zmianami w Ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych [2018] (UPDOF). W art. 1a UPDOF przedsiębiorstwo w spadku stanowiące jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej jest podatnikiem z tytułu dochodów osiągniętych w okresie od otwarcia spadku do dnia wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego albo uprawnienia do powołania zarządcy sukcesyjnego, jeżeli zarząd sukcesyjny nie został ustanowiony i dokonano zgłoszenia, o którym mowa w art. 12, ust. 1c Ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników. Ponadto zgodnie z art. 7a, ust. 5 przedsiębiorstwo w spadku sporządza wykaz składników majątku przedsiębiorstwa w spadku na dzień otwarcia spadku. Realizacja powyższych obowiązków wynikających z UPDOF byłaby ułatwiona, gdyby istniał przedmiotowy obowiązek zamykania i otwierania ksiąg rachunkowych, co ułatwiłoby realizację rozliczeń z tytułu zobowiązań podatkowych i sporządzenie inwentaryzacji składników majątkowych. Zamknięcie ksiąg rachunkowych umożliwiłoby także sprawowanie kontroli nad działalnością zarządcy sukcesyjnego. Brak obowiązku zamknięcia i otwarcia ksiąg rachunkowych powoduje także trudności z otrzymaniem prawidłowo sporządzonego sprawozdania odnośnie do sytuacji finansowej przedsiębiorstwa. Za mankament można uznać także brak wskazania, jakie informacje powinno zawierać sprawozdanie składane przez zarządcę zgodnie z art. 28, ust. 3 Ustawy o zarządzie sukcesyjnym. W tym zakresie można byłoby zaproponować rozwiązania stosowane w art. 49, ust. 2 UoR.

Podsumowanie

Wprowadzenie Ustawy o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej [2018] miało na celu zapewnienie stabilnego funkcjonowania przedsiębiorstwa w razie śmierci przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną. Nowa regulacja ma przede wszystkim przeciwdziałać barierom prawnym i podatkowym w sprawnym przejściu przedsiębiorstwa prowadzonego przez przedsiębiorców, którzy działają w formie jednoosobowej działalności gospodarczej oraz jako wspólnicy spółek cywilnych. Regulacje prawne funkcjonujące przed wprowadzeniem Ustawy stwarzały szereg barier nie tylko w przypadku śmierci przedsiębiorcy, lecz także w przypadku innych zdarzeń o charakterze nagłym (np. wypadek skutkujący wyłączeniem przedsiębiorcy z działalności ekonomicznej) [Mariański, Pardej, 2018, s. 24]. Dzięki tej Ustawie [www 4]:

- przedsiębiorstwo po śmierci przedsiębiorcy zachowuje pełną płynność działania,
- zarządca sukcesyjny może zająć się prowadzeniem firmy natychmiast po śmierci przedsiębiorcy,
- umowy z pracownikami nie wygasają „z dnia na dzień”,
- możliwa jest ciągłość wykonywania kontraktów,
- zarządca będzie mógł szybko uzyskać potwierdzenie możliwości wykonywania koncesji, zezwoleń itd.,
- przedsiębiorca nie zostanie wykreślony z ewidencji podatników ani z rejestru podatników VAT – wystarczy zgłoszenie zarządcy do urzędu skarbowego.

Uważa się, że wprowadzenie Ustawy to „krok milowy w ułatwianiu sukcesji międzypokoleniowej”. Nowa Ustawa to nie tylko korzyści prawne i podatkowe, bowiem odpowiednio szybko i sprawnie przeprowadzona sukcesja to także korzyści społeczne – transfer do następców wiedzy i własności, z zachowaniem indywidualnych dla danego biznesu i rodziny wartości [Lewandowska, 2015, s. 81].

Ustawa ta wpłynęła także na kilka ważnych aspektów odnoszących się do Ustawy o rachunkowości, w tym przede wszystkim:

- 1) wzmocniła zasadę ciągłości, która przed wprowadzeniem Ustawy o zarządzie sukcesyjnym była przerywana z chwilą śmierci przedsiębiorcy;
- 2) wzmocniła zasadę kontynuacji działania – przedsiębiorstwo po śmierci przedsiębiorcy może stosować zasady rachunkowości określone przez Ustawę również od początku roku obrotowego;
- 3) spowodowała brak konieczności zamykania ksiąg rachunkowych na dzień poprzedzający dzień otwarcia spadku w przypadku śmierci przedsiębiorcy, przy założeniu, że działalność gospodarcza będzie kontynuowana;

- 4) wzmocniła ochronę praw osób trzecich związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa; zaproponowana forma dotychczasowej kontynuacji funkcjonowania przedsiębiorstwa przyczynia się nie tylko do dalszego generowania ewentualnych zysków, ale także ułatwia regulowanie bieżących zobowiązań publicznoprawnych i wobec kontrahentów;
- 5) wpłynęła na zasadę porównywalności sprawozdań, w których wraz z koniecznością zaprzestania działalności należało z reguły aktualizować wartość składników majątkowych do aktualnych cen rynkowych, a także istniała konieczność ponoszenia kosztów, np. odpraw dla załogi, a to zniekształcało wynik finansowy podmiotu;
- 6) zmniejszyła zakres obowiązków wynikających z konieczności przeprowadzenia inwentaryzacji aktywów i pasywów;

Niemniej jednak proponuje się, aby rozszerzyć w Ustawie o rachunkowości pojęcie „kierownika jednostki” w odniesieniu do zatwierdzania sprawozdania z działalności składanego przez zarządcę sukcesyjnego wraz z określeniem jego zakresu.

Literatura

- Bieluk J. (2017), *Zarządca sukcesyjny – nowa instytucja w polskim prawie spadkowym*, „Białostockie Studia Prawnicze”, nr 4(22), s. 47-57.
- Lewandowska A. (2015), *Kody wartości, czyli jak skutecznie przejść sukcesję w firmie rodzinnej*, Lewandowska i Partnerzy, Poznań.
- Mariański A., Pardej A. (2018), *Podatkowe konsekwencje zarządu sukcesyjnego*, „Przeгляд Podatkowy”, nr 6, s. 24-29.
- Ustawa z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej, Dz.U. z 2018 r., poz. 1629.
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, Dz.U. z 2019 r., poz. 351.
- Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, Dz.U. z 2018 r., poz. 1509 z późn.zm.
- [www 1] <https://www.biznes.gov.pl/pl/firma/zamykanie-firmy/chce-zakonczyć-działalność-jednoosobowa/zarząd-sukcesyjny-ulatwienie-w-przekazywaniu-firmy-następcom/zarząd-sukcesyjny-jak-plynnie-przekazac-firme-następcom> (dostęp: 4.05.2019).
- [www 2] <https://www.infor.pl/prawo/spadki/zasady-dziedziczenia/2824137,2>, Najważniejsze aspekty ustawy o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej.html (dostęp: 6.05.2019).

[www 3] <https://www.pibr.org.pl/assets/file/2185,Uwagi%20do%20projektu%-20nr%20356.pdf> (dostęp: 15.05.2019).

[www 4] <https://www.biznes.gov.pl/pl/firma/zamykanie-firmy/chce-zakonczyc-dzialalnosc-jednoosobowa/zarząd-sukcesyjny-ulatwienie-w-przekazywaniu-firmy-nastepcom/zarząd-sukcesyjny-jak-plynnie-przekazac-firme-nastepcom> (dostęp: 15.05.2019).

AMENDMENTS TO THE ACCOUNTING ACT INTRODUCED BY THE ACT ON A SUCCESSION MANAGEMENT OF A NATURAL PERSON'S UNDERTAKING

Summary: The introduction of the Act on the succession management of a natural person's undertaking governs the principles of temporary management of the enterprise after the death of an entrepreneur who on their own behalf performed business activities. Thanks to this Act, the principles of keeping accounting books by an enterprise in the inheritance have been regulated. The principles and rules related to the expiry of concessions, licenses, permits and agreements with employees have been refined. The aim of the paper is to present the effects of changes to the introduction of this law on selected legal acts, with particular emphasis on the Accounting Act. The paper is based on studies of Polish papers and legal acts.

Keywords: the Act on the succession management of a natural person's undertaking, the Accounting Act, succession management.